

Asia: VN/36213/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislainsäädännön muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

1 luku Yleiset säännökset

Näkemyksenne luvusta 1

-

2 luku Viranomaiset

Näkemyksenne luvusta 2

-

3 luku Suunnittelu

Näkemyksenne luvusta 3

-

4 luku Rakentaminen

Näkemyksenne luvusta 4

-

Tulisiko katu- ja viheralueiden rakentamiselle asettaa määräaika, esimerkiksi 10 tai 15 vuotta yleisen alueen suunnitelman voimaan tulemisesta? Mitä vaikutuksia, etuja tai haittaa tällä olisi eri osapuolille? Esitysluonnoksessa ei ole asetettu tällaista määräaikaa.

-

5 luku Yleisen alueen käyttöön luovuttaminen ja lakkaaminen

Näkemyksenne luvusta 5

-

6 luku Kunnossapito

Näkemyksenne luvusta 6

-

7 luku Tekniset verkot

Näkemyksenne luvusta 7

FiComin keskeiset viestit:

- Esitystä voidaan pitää tarpeellisena, jotta sääntelyä saadaan uudistettua nykyaikaan paremmin soveltuvaksi. FiCom pitää tärkeänä, että yhdyskuntarakentamislain tavoitteena on yleisten alueiden toimivuuden ohella myös viestintäverkkojen rakentamisen, ylläpidon ja palvelujen saatavuuden edistäminen. Esitys sisältää kuitenkin merkittäviä puutteita erityisesti teknisiin verkkoihin liittyvissä kysymyksissä.
- Keskeisimmät ongelmat ja puutteet liittyvät työn kieltämiseen ja siirtämiseen sekä teknisten verkkojen siirtoon. Näitä koskevat säännökset ovat vaikutuksiinsa nähden kirjoitettu suppeasti, epätarkasti ja täsmentymättömästi. Lisäksi ne ovat monelta osin suhteettomia ja kohtuuttomia ja vastoin teleyritykselle säädettyä yleispalveluvelvollisuutta.
- Esitys sisältää useita uusia tai laajenevia menettelyjä – sijoituslupa, työlupa, siirto- ja kielloikeus, maksut sekä seuraamukset – jotka yhdessä lisäävät epävarmuutta ja voivat hidastaa verkkojen rakentamista erityisesti asemakaava-alueilla.
- Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi useassa kohtaa valtuutussäännöksiä, joissa kunnalla olisi oikeus antaa määräyksiä ja ohjeita. Lähes poikkeuksetta valtuutusäännökset eivät vastaa perustuslain 80.2 §:n edellytyksiä täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta.
- Viestintäverkot ovat kuntalaisten arjen, elinkeinoelämän, viranomaistoiminnan, huoltovarmuuden ja digitaalisten palvelujen kannalta välttämätöntä infrastruktuuria. Sääntelyn tulee siksi olla ennakoitavaa, oikeasuhtaista ja investointeihin kannustavaa.
- Jatkovalmistelussa esitykseen ja erityisesti sen 43 §:ään tulee selkeästi kirjata, miten se suhteutuu sähköisen viestinnän palvelulakiin ja gigabitti-infrastruktuurisäädökseen.

Viestintäverkkojen ja niiden päällä toimivien palvelujen yhteiskunnallinen merkitys

FiCom kannattaa sääntelyn yhtenäistämistä ja kuntien sekä verkonrakentajien yhteistyön parantamista. Esityksen kokonaisvaikutus on kuitenkin viestintäverkkojen näkökulmasta ongelmallinen, koska se näyttää lisäävän lupakerroksia, kuntakohtaista harkintavaltaa, kustannusrasitusta ja seuraamusuhkaa tilanteessa, jossa sääntelyn pitäisi ensisijaisesti nopeuttaa, selkeyttää, sujuvoittaa ja ennakoitavasti tukea verkkojen rakentamista ja investointeja. Tämä on

ristiriidassa hallitusohjelman tavoitteen kanssa keventää verkkoyhteyksien rakentamisen lupakäytäntöjä ja yhdenmukaistaa menettelyjä.

FiCom katsoo, että lain 1 §:n yleistä tavoitetta tulee täydentää nimenomaisella kirjauksella siitä, että lain tarkoituksena on myös edistää yhteiskunnan toimivuuden kannalta välttämättömien teknisten verkkojen, mukaan lukien viestintäverkkojen, rakentamista, ylläpitoa ja palvelujen saatavuutta. Nykyinen tavoitesäännös korostaa elinympäristöä, liikenneyhteyksiä, osallistumista ja laatua, mutta ei tunnista viestintäverkkojen erityistä roolia digitaalisessa yhteiskunnassa.

Viestintäverkot eivät ole vain yksi tekninen verkko muiden joukossa. Ne ovat alusta, jonka varassa toimivat kuntalaisten arjen viestintäpalvelut, yritysten liiketoiminta, etätyö, koulutus, sosiaali- ja terveyspalvelut, viranomaisasiointi, maksaminen, turvallisuusjärjestelmät sekä laajasti myös muut kriittiset palveluketjut.

Kuntalaisen näkökulmasta toimivat kiinteät ja langattomat yhteydet merkitsevät mahdollisuutta asua, työskennellä, opiskella, käyttää terveys- ja viranomaispalveluja sekä harjoittaa yritystoimintaa eri puolilla kuntaa yhdenvertaisesti. Viestintäverkkojen saatavuus vaikuttaa suoraan palvelujen saavutettavuuteen, asumisen houkuttelevuuteen, yritysten sijoittumiseen ja koko kunnan elinvoimaan. Sääntelyn tulisi nimenomaisesti tukea investointien nopeutumista eikä lisätä niiden esteitä.

Huoltovarmuuden ja turvallisuuden näkökulmasta viestintäverkot ovat kriittistä infrastruktuuria. Niiden rakentamista, korjaamista ja kehittämistä ei tule tarpeettomasti viivästyttää eikä jättää liian väljän kunnallisen harkinnan varaan. Päinvastoin kunnan päätöksenteon tulee omalta osaltaan edistää ja taata verkkoinfrastruktuurin toimivuus ja palvelujen saatavuus.

FiCom pitää tämän vuoksi ongelmallisena sitä, että esityksen vaikutusarvioinnissa kansalliseen turvallisuuteen ja varautumiseen ei arvioida olevan välittömiä tai välillisiä vaikutuksia. Viestintäverkkojen sijoittamista, käyttöä ja korjaamista koskevalla sääntelyllä on käytännössä suora yhteys yhteiskunnan toimintavarmuuteen ja digitaalisten palvelujen jatkuvuuteen.

7 luku Tekniset verkot

42 § Teknisten verkkojen sijoittaminen

FiCom pitää yleisesti perusteltuna sitä, että kunta voi ottaa huomioon teknisten verkkojen tilavaraukset ja yhteensovittamisen. Säännöstä tulee kuitenkin täydentää niin, että

yhteensovittamisen tavoitteena on nimenomaisesti myös mahdollistaa verkkojen tarkoituksenmukainen, sujuva ja oikea-aikainen rakentaminen, ei ainoastaan sovittaa niitä muihin toimintoihin. Lisäksi lain tasolla tulee tunnistaa, että runko- ja jakeluverkot sijoittuvat tiiviissä kaupunkirakenteessa tyypillisesti juuri katualueille ja yleisille teille, mitä lähtökohtaisesti edellytetään SVPL:n 234.3 §:ssä. Kunnalla tulee olla myös myönteinen velvollisuus ottaa viestintäverkkojen tilatarpeet huomioon ennakoivasti omassa suunnittelussaan.

Viestintäverkkojen omistajien yhteistyö verkkojen rakentamisessa voi olla hyväksyttävää, mutta on huomioitava, että viestintäverkon toimijat ovat kilpailijoita keskenään, ja niiden yhteistyötä rajoittaa kilpailulaki.

43 § Lupa teknisten verkkojen sijoittamiseen

FiCom suhtautuu kriittisesti siihen, että teknisen verkon tai sen osan sijoittaminen kunnan yleiselle alueelle edellyttäisi aina lupaa. Lupapakko voi merkitä käytännössä sitä, että yksittäiset tilaajayhteydet tai muut vähäiset liitännät joutuvat raskaaseen menettelyyn. Tämä ei ole omiaan nopeuttamaan verkkojen rakentamista eikä vastaa tavoitetta menettelyjen keventämisestä ja sujuvoittamisesta.

Luvan myöntämisedellytyksiä tulee täydentää siten, että arvioinnissa otetaan huomioon myös viestintäverkkojen ja niiden palvelujen saatavuus, verkonrakentamisen yhteiskunnallinen välttämättömyys sekä muualla lainsäädännössä asetetut velvoitteet tarjota palveluja loppukäyttäjille. Kunnan harkintavalta ei saa käytännössä muodostua esteeksi palvelujen toteuttamiselle eikä olla ristiriidassa sen kanssa, että viestintäverkkojen sijoittamisoikeudesta säädetään jo muualla lainsäädännössä.

Perustuslain (80.2 §) mukaan myös muu viranomaisen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määrätyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä, eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisen valtuutuksen tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu.

Säännöksen mukaan se, että kunta voi antaa luvassa tarpeellisia määräyksiä ja ehtoja tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi, ei vastaa perustalain tarkkarajaisuusvaatimusta. Säännös on liian väljä ja yleisellä tasolla, se ei ole täsmällisesti rajattu ja siihen liittyy merkittävää harkintavallan käyttöä. Lupaehtojen sisällön tulee olla laissa tai asetuksessa täsmällisemmin rajattu, ja määräykset voivat koskea vain teknisiä asioita siltä osin kuin niistä ei ole tarkoituksenmukaista säätää laissa. Delegointisäännösten ja niiden perusteella annettavien määräysten tulee olla tarkkarajaisia ja seikkaperäisiä. Muutoin syntyy riski siitä, että eri kunnissa asetetaan sisällöltään ja vaikutuksiltaan hyvin erilaisia ehtoja, mikä heikentää ennakoitavuutta, investointikannustimia ja valtakunnallisesti yhdenmukaisia menettelyjä. Tähän liittyen on positiivista, että valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä teknisen verkon sijoittamisluvassa annettavista määräyksistä ja ehdoista. Asetuksenantoa koskeva säännös tulee muokata velvoittavaan muotoon.

Perustuslakivaliokunnan mukaan (PeVL 42/2018 vp, PeVL 34/2012 vp.) kunnan määräysvaltaan kuuluvat oikeussäännöt voivat sisältää vain teknisluonteisia määräyksiä, joilla täsmennetään laissa tai asetuksessa olevia perussäännöksiä, mikäli sääntelyn asiallinen merkitys ei edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Kysymys on lähinnä toimeenpanon yksityiskohtia koskevasta sääntelystä, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä. Lisäksi tällaiselle säädösvallan käytölle on oltava sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä, jollaisia voivat olla esimerkiksi nopeasti muuttuvat olosuhteet tai viranomaisen erityinen asiantuntemus. Valtuuttavan lain säännöksen on oltava soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu, ja kunta voidaan valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä vain laissa määritellyistä asioista.

Mainitussa säännöksessä kunnan oikeudesta antaa luvassa tarpeellisia määräyksiä ja ehtoja tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi, ei lain tavoitteissa ole kirjauksia palvelujen tarjoamiseksi kuntalaisille. Toisaalta esityksen s. 19 todetaan, että kunnilla on palvelutehtävä sallia runko- ja jakeluverkkojen sijoittaminen kuntien yleisille alueille ja erityisesti kaduille. Kyse on yhteiskunnan ja kuntalaisten kannalta välttämättömyysinfrastruktuurista ja usein myös kriittisestä infrastruktuurista, jonka rakentamista ja tuottamista muussa lainsäädännössä edellytetään. Verkkoihin perustuvien palvelujen saatavuuteen tulee kiinnittää huomiota kunnan päätöksenteossa, joten tämän tulisi näkyä myös lain tavoitteissa. Verkkojen ja sen päälle tulevien palveluiden saatavuus tulee ottaa huomioon luvan myöntämisen edellytyksissä.

Verkkoinfran kriittinen merkitys yhteiskunnan toimivuudelle ja palveluntarjoajan velvollisuus tarjota sähkö- ja viestintäpalveluja loppukäyttäjälle ovat oikeudellisesti merkityksellisiä näkökohtia, kun kunta käyttää sille lain perusteella kuuluvaa harkintavaltaa sijoittamis- ja rakentamislupia koskevassa päätöksenteossa. Kunnan päätöksenteon on omalta osaltaan edistettävä verkkoinfran toimivuutta ja verkkopalvelujen saatavuutta kunnassa. Harkintavallan käytössä on tältä kannalta otettava huomioon myös se, että kuntalain 1 §:n 2 momentin mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Kunnan päätöksenteon on siten omalta osaltaan edistettävä verkkoinfran toimivuutta ja verkkopalvelujen saatavuutta kunnassa.

Lisäksi lakiin ja tähän 43 §:ään tulee selkeästi kirjata, miten tämä sijoituslupa suhteutuu muihin sijoittamista koskeviin säädöksiin ja menettelyihin. Säännöksen perusteluissa on käytännössä vain toistettu 4 ja 5 momentin teksti, joten epäselväksi jää, mikä on momenttien tarkoitus suhteessa 43 §:ään. Esimerkiksi SVPL:ssä säädetty sijoittamisoikeus perustuu ensisijaisesti sopimiselle, mutta tässä esityksessä edellytetään lupaa. Lisäksi GIA:n kansallisessa sääntelyssä tullaan hyödyntämään kansallista poikkeusmahdollisuutta, joihin ei sovelleta gigabittiasetuksen mukaista lupamenettelyä, pidetään sellaisia töitä, joiden vaikutus on vähäinen ja pistemäinen, ja jotka eivät aiheuta vähäistä suurempaa haittaa. Tällöin on ennen töiden aloittamista ilmoitettava aikomuksestaan keskitettyyn

tietopisteeseen. Päällekkäisiä sijoittamismenettelyjä tulee välttää tilanteissa, joissa sijoittamiseen on jo saatu oikeus muun lain nojalla tai joissa asia muutoin ratkaistaan toisessa menettelyssä.

Jatkovalmistelussa on tehtävä selvä yhteensovittaminen erityisesti sähköisen viestinnän palveluista annetun lain mukaisen sijoittamisoikeuden sekä gigabittiverkkojen käyttöönottoa edistävän EU-sääntelyn kanssa.

44 § Teknisten verkkojen siirto

Viestintäverkkojen sijoittaminen on lähtökohtaisesti pysyvää, joten verkkojen siirtäminen on poikkeus. Käytännössä siirtoja kuitenkin tapahtuu. Koska sijoittaminen on pysyvää, FiCom pitää perusteltuna säännöksen 2 momentin kirjausta siitä, että kunta tai se, jonka vaatimuksesta tai tarpeesta siirto tehdään, vastaa siirtokustannuksista. FiCom siis kannattaa aiheuttaja maksaa -periaatetta. Kysymys on myös perustuslain 15 §:n omaisuuden suojasta ja sen turvaamisesta.

Tästä pääsäännöstä voidaan poiketa kohtuullisuusperustein, jotka on säännöksessä lueteltu ja avattu perusteluissa. Luonnoksen muotoilua voidaan lähtökohtaisesti pitää onnistuneena. On tärkeää, että siirtokustannusten poikkeustilanteita arvioidaan kokonaisuutena ja että jakautumisessa säilyy kohtuullisuus molempien osapuolten, myös verkon omistajan, kannalta .

Esityksestä kuitenkin uupuu se, kuka suorittaa kohtuullisuuden arvioinnin ja millä tavalla. Näistä tulisi säätää laissa, ja toimijan tulee olla puolueeton taho, esimerkiksi Traficom. Lisäksi tarkemmista kohtuullistamisperusteista ja menettelytavoista tulee säätää tarkemmin valtioneuvon asetuksella, jotta soveltaminen olisi valtakunnallisesti mahdollisimman yhdenmukaista.

Edellä mainitut tarkennukset ovat perusteltuja ja tarkoituksenmukaisia, koska siirtokustannuksia on tosiasiallisesti ja käytännössä yksipuolisesti vyörytetty verkonhaltijalle viranomaisten määräysten, ehtojen tai niiden liitteiden, yksipuolisten sopimusten tms. kautta. Esitetyillä tarkennuksilla muutoksessa vältetään tulevaisuudessa tilanteilta, joissa MRL:n vastaava säännös on jäänyt kuolleeksi kirjaimiksi. Tässä esityksessä ehdotettu aiheuttaja maksaa -periaate tulee olla aidosti pääsääntö ja muiden lakien säännökset ja niiden nojalla annetut määräykset, ohjeet ja tehdyt sopimukset toissijaisia, ellei muissa laeissa ole säädetty nimenomaisesti selkeistä ja painavista perusteista poiketa 44.2 §:stä.

Pykälän 2 momentti käsittelee siirtokustannuksia ja niiden kohtuullisuutta eri osapuolen kannalta. Siksi on epäselvää, mitä tarkoitetaan ja mitä lisäarvoa on lauseella ”sekä siirtämisen aiheuttamien kustannusten kohtuullisuus kunnan ja teknisen verkon omistajan ja haltijan kannalta”. Lisäksi säännöksen sanamuotoja on syytä tarkentaa ja muokata, sillä esimerkiksi verkon ”luonne” ei ole ymmärrettävä määre, vaan parempi termi olisi ”ominaisuus”.

Luonnoksen mukaan pykälän 3 momentissa siirtokustannukset kohdistettaisiin kuitenkin täysimääräisesti teknisen verkon omistajalle, jos tekninen verkko on rakennettu lupaehtojen vastaisesti väärään paikkaan

tai väärään syvyyteen.

FiCom pitää esitettyä muotoilua liian ehdottomana, yksipuolisena ja suhteettomana. Käytännössä verkkojen sijoitushistoria voi olla pitkä, sijoittamiskäytännöt ovat vaihdelleet kunnittain ja eri aikakausina, ja olosuhteet ovat voineet muuttua myöhemmin maaperän elämisen, muun rakentamisen tai muiden verkkojen sijoittamisen seurauksena. Ehtoja tulee tarkastella myöntämishetken mukaisina. Lisäksi pykälän 3 momenttiin tulee kirjata vastaavanlainen kohtuullistamisperuste kuin mitä pykälän 2 momentissa esitetään, joten säännöksen perusteluissa tulee korostaa tapauskohtaista kohtuullisuusarviointia.

45 § Teknisiä verkkoja koskevat tiedot

Tietojen toimittaminen kunnalle yhteentoimivassa ja koneluettavassa muodossa voi sinänsä tukea yhteensovittamista. FiCom korostaa kuitenkin periaatetta, jonka mukaan tieto toimitetaan vain kerran. Jos tiedot voidaan toimittaa viranomaiselle keskitetysti esimerkiksi Traficomien ylläpitämän palvelun kautta, kuntien ei tule pyytää samoja tietoja erikseen uudelleen, kuten esityksen perusteluissakin on todettu. Kunnan tulee ensisijaisesti hakea tarvitsemansa verkkotiedot olemassa olevista tai tulevista valtakunnallisista järjestelmistä. Verkonomistajia ei tule velvoittaa toimittamaan samoja tietoja useille viranomaisille eri järjestelmävaatimusten mukaisesti.

Lisäksi tietojen käsittelyssä tulee huolehtia turvallisuudesta, käyttötarkoitussidonnaisuudesta ja siitä, ettei velvoite johda tarpeettomaan hallinnolliseen taakkaan verkon omistajille.

FiCom pitää merkittävänä puutteena sitä, että pykälässä ei ole säännöksiä kunnan velvollisuudesta huolehtia saamiensa, hankkimiensa tai pyytämiensä verkkotietojen tietoturva, niiden käsittelystä ja säilyttämisestä. Esimerkiksi SVPL:ssä on lukuisia säännöksiä, teleyrityksen velvollisuudesta huolehtia viestintäverkkojen turvallisuudesta mm. 242.2 §, 243 ja 244 §. Lisäksi vireillä olevassa hallituksen esitysluonnoksessa maanalaisen verkkoinfrastruktuurin sijaintitiedoista on lukuisia seikkaperäisiä säännöksiä verkkotietojen suojaamiseksi aina henkilöturvaseelvityksistä, verkkotietojärjestelmälle asetettaviin vaatimuksiin ja auditointiin (5 luku). Esityksessä ei ole myöskään mainintaa NIS2 ja CER-direktiivien mukaisiin velvoitteisiin. Esityksen perusteluissa oleva maininta siitä, että ”teknisten verkkojen tietojen toimittaminen voi edellyttää turvallisuuden huomioimista tiedon hallinnassa, mutta tämä on tavanomaista viranomaistoiminnassa” ei voida pitää riittävänä, sillä kyse ei ole tavanomaisesta viranomaistoiminnasta. FiCom pitää esitystä tietoturvan näkökulmasta hyvin puutteellisena ja huolestuttavana.

FiCom ehdottaa, että esityksen jatkovalmistelussa ympäristöministeriö tarkastelee tätä kohtaa yhdessä LVM:n ja Kyberturvallisuuskeskuksen kanssa.

Esitysluonnoksen luvussa 7 ehdotetaan säädettäväksi uusi lupamenettely teknisten verkkojen sijoittamiseen kunnan yleiselle alueelle. Tulisiko siirtyä uuteen lupamenettelyyn vai tulisiko teknisten verkkojen sijoittamisesta pysyä nykyisessä kuntakohtaisessa toimintatavassa? Lisätietoa vaihtoehtoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7.

Teknisten verkkojen sijoittamisesta tulisi säätää jotenkin toisin, täsmennä miten [Keskeistä on yhtenäistää kunnan yleiselle alueelle tapahtuva sijoittaminen. Sijoituslupa voi olla yksi mekanismi, mutta myös huomioida kevyempi ilmoittamismenettely, erityisesti pienissä ja pistemäisissä töissä. Lisäksi tulee huomioida SVPL:n ja GIA:n sijoittamismenettelyä koskevat säännökset.]

8 luku Työ kadulla ja muulla yleisellä alueella

Näkemyksenne luvusta 8

46–48 § Yleisen alueen käyttömääräykset

Perustuslain 80.2 §:n mukaan myös muu viranomaisen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määrätyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisen valtuutuksen tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu.

Perustuslakivaliokunnan mukaan (PeVL 42/2018 vp, PeVL 34/2012 vp) kunnan määräysvaltaan kuuluvat oikeussäännöt voivat sisältää vain teknisluonteisia määräyksiä, joilla täsmennetään laissa tai asetuksessa olevia perussäännöksiä, mikäli sääntelyn asiallinen merkitys ei edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Kysymys on lähinnä toimeenpanon yksityiskohtia koskevasta sääntelystä, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä. Lisäksi tällaiselle säädösvallan käytölle on oltava sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä, jollaisia voivat olla esimerkiksi nopeasti muuttuvat olosuhteet tai viranomaisen erityinen asiantuntemus. Valtuuttavan lain säännöksen on oltava soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu, ja kunta voidaan valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä vain laissa määritellyistä asioista.

FiCom ymmärtää tarpeen yhdenmukaistaa kunnallisia käytäntöjä yleisillä alueilla tehtävissä töissä. Kunnan käyttömääräysten tulee kuitenkin olla täsmällisiä, kohtuullisia ja ennakoitavia. Ne eivät saa muodostua tosiasialliseksi välineeksi rajoittaa verkkojen rakentamista tapauskohtaisesti ilman selkeitä laissa säädettyjä kriteereitä. Mainituilla perusteilla käyttömääräyksiä koskeva delegointisäännös voi koskea vain vähäisiä teknisiä asioita.

Esimerkkinä kohtuuttomuudesta voidaan mainita 46 §:n 2 momentin 3) kohdan määräyksenanto-oikeutta, jonka mukaan ”kunnan yleisen alueen palauttamista alkuperäiseen tai muuhun kunnan hyväksymään tilaan pysyvän tai tilapäisen käytön jälkeen.” Säännöksessä annetaan kunnalle suhteeton ja kohtuuton oikeus määritellä ennallistaminen. Lähtökohtana tulee olla se, että alue palautetaan enintään käyttöä tai työtä edeltävään tilaan. Jos kunta edellyttää laadukkaampaa

palauttamista, kunta saisi perusteetonta, suhteetonta ja kohtuutonta etua. Toki kunta voi halutessaan myös hyväksyä käyttöä edeltävän matalamman laadun tilan.

Lakiluonnoksessa on lisäksi riski, että kunnalla olisi mahdollisuus antaa yksittäisissä lupapäätöksissä myös käyttömääräyksistä poikkeavia ehtoja ja määräyksiä. Tällöin yleisten käyttömääräysten tavoite avoimuudesta ja ennakoitavuudesta jäisi vajaaksi. Lakiin tulee lisätä tarkemmat edellytykset sille, milloin yksittäistapauksessa voidaan poiketa yleisistä käyttömääräyksistä.

49 ja 50 § Ilmoitus ja lupa yleisellä alueella tehtävään työhön

FiCom pitää perusteltuna, että pääsääntönä säilyy ilmoitusmenettely ja että lupamenettelyä käytetään vain silloin, kun työn laajuus tai muut erityiset syyt sitä aidosti edellyttävät. Käytännössä on kuitenkin varmistettava, ettei lupamenettelyä käytetä liian laajasti tai rutiininomaisesti eikä niin, että ilmoitusmenettely menettää käytännössä merkityksensä.

Koska viestintäverkon sijoittaminen edellyttäisi jo erillistä sijoituslupaa, työlupamenettelyn käytön tulee olla aidosti poikkeuksellista. Muutoin verkonrakentamiseen syntyy kaksinkertainen hallinnollinen prosessi, joka pidentää toimitusaikoja, kasvattaa kustannuksia ja vaikeuttaa erityisesti nopeiden asiakasliittymien toteuttamista.

Luvan käsittelyajoista tulee säätää riittävän sitovasti, ja prosessien on oltava yhteensopivia gigabititason verkkojen käyttöönottoa nopeuttavan sääntelyn kanssa. Lupamenettely ei saa muodostua keinoksi kiertää sitä peruslähdekohtaa, että erittäin suuren kapasiteetin verkkojen rakentamista on sujuvoitettava ja hallinnollisia menettelyjä yhdenmukaistettava.

Esityksen 50.4 §:ssä esitetään kunnalle toimivaltuuksia antaa tarkempia määräyksiä ja ohjeita. FiCom viittaa aiemmin lausumaansa tällaisten määräysvaltuuksien tarkkarajaisuudesta, täsmällisyydestä ja rajatusta harkintavallasta, joten sääntelyä tulee täsmentää ja tarkentaa huomattavasti jatkovalmistelussa. Lisäksi FiCom haluaa kiinnittää huomiota siihen, missä määrin yksittäistapauksissa annetut määräykset ja ohjeistukset voivat tulla de facto vallitseviksi, jolloin käyttömääräyksen hyödyt ja tavoitteet jäävät saavuttamatta.

51 § Kunnan oikeus kieltää yleisellä alueella tehtävä työ (tai siirtää sen ajankohtaa)

Lakiluonnoksen ongelmallisimmat kohdat viestintäverkkojen kannalta ovat kunnan oikeus kieltää ilmoitettu työ sekä oikeus siirtää työn aloitusajankohtaa ensin enintään vuodella ja tämän jälkeen vielä enintään kahdella vuodella. Kolmen vuoden siirtomahdollisuus on verkonrakentamisen,

investointien, asiakastoimitusten ja loppukäyttäjien palveluiden näkökulmasta täysin kohtuuton. Lisäksi esitetyt kiello- ja siirto-oikeudet ovat vastoin perustuslain elinkeinovapauden säännöstä, koska ne vaikeuttavat kohtuuttomasti ja suhteettomasti elinkeinotoimintaa (KHO 2006:58).

Se on myös vaikeasti sovittavissa yhteen sen kanssa, että viestintäverkkojen sijoittamisoikeutta, rakentamisen nopeuttamista ja sujuvoittamista koskevat velvoitteet on tunnistettu muissa säädöksissä, kuten GIA:ssa ja SVPL:ssä sekä Digitaalisessa kompassissa, hallitusohjelmassa ja hallituspuolueiden norminpurkuehdotuksessa kuntien laajakaistarakentamisen lupaprosessien yhtenäistämiseksi. FiCom huomauttaa, että SVPL:ssä säädetään puhelinpalvelujen ja tarkoituksenmukaisen internetyhteyden tarjonnasta tietyssä vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa eli yleispalveluvelvollisuus. Teleyrityksen on toimitettava liittymä kohtuullisessa ajassa tilauksesta. Kielto- ja siirto-oikeudet aiheuttavat selkeän normikollision viestintäpalvelun toimitusvelvollisuuden kanssa.

FiCom katsoo ensisijaisesti, että näin laajat kiello- ja siirto-oikeudet tulee poistaa. Toissijaisesti kiello- ja siirtoedellytykset on kirjoitettava lakiin nykyistä selvästi tarkkarajaisemmin, ja niiden tulee olla tarkoituksenmukaisia ja suhteellisia. Esimerkiksi säännös, jossa kunta voi määrätä ilmoitetun työn aloitusajankohdan siirrettäväksi enintään vuodella, on blankkosäännös, jossa kunnalla olisi täysin vapaa harkintavalta ilman mitään perusteita työn siirrolle. On myös epäselvää, ovatko työn siirtopäätökset muutoksenhakukelpoisia, koska kiellon osalta esityksen perusteluissa se todetaan erikseen.

Kielto ja siirtosäännöksissä ei ole säädetty esimerkiksi kuulemisvelvollisuutta, korjauskehotusta, lievempien keinojen käyttöä, porrasteisuutta tai etusijajärjestystä, joiden tulisi olla hyvän hallintotavan perusmenettelyä. On myös epäselvää, voidaanko kiellon jälkeen kuitenkin siirtää työtä tai siirron jälkeen kieltää työ kokonaan.

Säännöksissä ei ole myöskään säädetty menettelyistä eli siitä, milloin kiello tai siirto tulee viimeistään antaa, kuinka kauan kiello on voimassa, miten se voidaan poistaa, miten toimijan tulee toimia toisin tai mitä muutoksia tulee tehdä jne. Näillä tiedoilla on suuri merkitys ja vaikutus verkkotoimijalle, joka on tehnyt suunnitelmat, investointipäätökset ja sopimukset mm. urakoitsijoiden ja asiakkaiden kanssa. Asiassa on kyse mitä suuremmassa määrin verkkotoimijan oikeusturvasta, johon liittyy mm. kiellon ja siirron aiheuttamat vastuut, vahingonkorvaukset, viivästysseuraamukset ja muusta lainsäädännöstä seuraavat sanktiot. Lakiin on syytä lisätä säännökset siitä, miten kiello puretaan ja millä edellytyksillä asia käsitellään uudelleen. Oikeustila ei saa jäädä avoimeksi tilanteessa, jossa hanketta ei ole tarkoitus lopullisesti estää.

Lisäksi FiCom huomauttaa, että gigabitti-infrastruktuurisäädöksessä säädetään lupien käsittelyaikojen määräajasta, jonka kuluessa viranomaisen tulee käsitellä hakemukset. Näiden tavoitteena on nopeuttaa lupahakemusten käsittelyä, jotta viestintäverkkojen rakentamiseen päästään entistä nopeammin. On vähintään GIA:n tavoitteiden ja hengen vastaista, jos lupien

myöntämisen jälkeen kunta voisi oman harkintansa mukaan siirtää verkon rakentamista jopa kolmella vuodella. Esitys mahdollistaa GIAn tavoitteiden vesittämisen.

Mainituilla perusteilla FiCom oudoksuu esityksen vaikutusarvioinnissa lausuttua, jonka mukaan työn kieltäminen tai siirto edellyttää yrityksiltä ennakointia ja rakentamishankkeiden parempaa suunnittelua. Vaikutusarvioinnissa ei ole lainkaan huomioitu verkkotoimijasta riippumatonta kunnan kolmen vuoden siirtomahdollisuutta ja sen vaikutusta verkkoyrityksiin, kuntalaisiin tai palveluihin, niiden saatavuuteen, kehittämiseen jne. Vaikutustenarviointia voidaan verkkotoimijoiden näkökulmasta pitää puutteellisena ja yksipuolisena.

Kiellon osalta pelkkä viittaus painavaan syyhyn on hyvin väljä, eikä perusteluissa olevia esimerkkejä, kuten sesonkia tai yleistä yhteensovittamistarvetta, voida pitää painavina. Päätösvallan tulee perustua konkreettisiin, ennakolta arvioitaviin ja suhteellisiin kriteereihin, ja sen tulee kohdella kaikkia infratoimijoita yhdenvertaisesti myös kilpailunäkökulmasta.

Siirtäminen ei myöskään ole käytännössä lievempi toimenpide kuin kieltäminen, jos siirto voi olla jopa kolme vuotta. Näin pitkä viive voi johtaa investointien peruuntumiseen, urakoiden uudelleensuunnitteluun, materiaalihankintojen menetyksiin sekä asiakkaiden ja yritysten palvelujen viivästymiseen. Lakiin tulee siksi säätää, että siirto on viimesijainen keino, jonka kesto on pääsääntöisesti enintään kuukausia, ei vuosia.

Ennen kiellon tai siirron käyttämistä kunnalla tulee olla velvollisuus kuulla toimijaa, arvioida lievemmät keinot, yksilöidä päätöksen perusteet sekä ilmoittaa ratkaisusta todisteellisesti riittävän ajoissa ennen suunniteltua aloitusta. Jos siirtoa perustellaan tulevilla yhteisrakentamisella tai kunnan omalla hankkeella, kunnalla tulee olla esittää konkreettinen suunnitelma ja osoitettavissa oleva rahoitus, ei vain mahdollinen tuleva tarve.

Jos siirto-oikeus kuitenkin säilytetään, yritykselle on annettava ratkaisusta todisteellinen tiedoksiannointi ennen siirron alkamista. Tiedoksiannon tulee tapahtua riittävän varhain suhteessa siirron keston, jotta toimija voi tosiasiallisesti muuttaa hankettaan, urakoitaan ja toimitusketjuaan.

52 § Rikkoutuneen teknisen verkon korjaaminen

FiCom pitää tärkeänä, että rikkoutuneen teknisen verkon korjaaminen hätätyönä on mahdollista välittömien merkittävien vahinkojen estämiseksi. Tämä on välttämätöntä palvelujen jatkuvuuden, turvallisuuden ja huoltovarmuuden kannalta.

Hätätyötä koskevaa säännöstä tulee soveltaa käytännössä niin, ettei kriittisten vikojen korjaaminen viivästy hallinnollisista syistä.

Esitysluonnoksen luvussa 8 ehdotetaan säädettäväksi nykyisen ilmoitusmenettelyn rinnalle uusi lupamenettely kunnan yleisillä alueilla tapahtuville töille. Lisäksi ehdotetaan annettavaksi kunnalle oikeus laatia yleisiä alueita koskevat käyttömääräykset, oikeus siirtää työn aloitusajankohtaa ja oikeus kieltää työ. Mitä ajatuksia ehdotus herättää? Lisätietoa vaihtoehtoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7.

-

9 luku Hulevedet

Näkemyksenne luvusta 9

-

10 luku Maksut

Näkemyksenne luvusta 10

10 luku Maksut

Lakiin perustuvista sijoittamis- ja rakentamisluvista perittävät maksut ovat luonteeltaan julkisoikeudellisia kunnallisia maksuja, joiden perusteista on perustuslain mukaan säädettävä lailla. Kunta ei voi ilman laissa säädettyä toimivaltaperustaa itsenäisesti ja oman harkintansa perusteella määrittellä velvollisuutta tällaiseen maksun suorittamiseen ja maksun suuruutta. Julkisoikeudellisten kunnallisten maksujen perusteiden määrittelyssä on lisäksi otettava huomioon, että yksilön velvollisuuksien perusteista on perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan säädettävä lailla. Eduskunnalla on perustuslain mukaan toimivalta säätää lailla myös julkisoikeudellisten kunnallisten maksujen maksuvelvollisuuden perusteet.

Perustuslakivaliokunta (PeVL 49/2022 vp, kappale 10) on edellyttänyt kunnalliselta maksulta lähtökohtaisesti kustannusvastaavuutta, joskaan maksulta ei ole edellytetty täyttä kustannusvastaavuutta. Valiokunta on kuitenkin pitänyt perustellumpana säätää laissa erikseen siitä, että maksu voi olla enintään palvelun tuottamisesta syntyneiden kustannusten suuruinen. Tätä lähtökohtaa on perusteltua soveltaa myös säädettäessä lailla kunnan toimivallasta periä maksu sijoittamis- ja rakentamisluvusta. Maksulta voidaan edellyttää kustannusvastaavuutta niin, että se vastaa enintään lupa-asian käsittelystä kunnalle välittömästi aiheutuneita kustannuksia. Kunnallisia maksuja määriteltäessä noudatettavaksi tulee lisäksi gigabitti-infrastruktuurisäädöksen 7 artiklan 9 kohtaan sisältyvä rajoitus.

FiCom pitää tärkeänä, että kuntien perimät maksut ovat läpinäkyviä, kustannusvastaavia ja ennakoitavia. Maksujen ei tule muodostua piileväksi keinoksi rajoittaa investointeja tai siirtää kunnallisia yleiskustannuksia verkonrakentajien kannettaviksi. Kunnalle ei tule antaa avointa

valtuutta määrätä maksujen perusteista tavalla, joka mahdollistaisi esimerkiksi toistuvat käyttökorvaukset tai kaapelin sijoittamiseen liittyvät vuotuiset vuokrat ilman nimenomaista kustannusperustetta.

65 §:n osalta on varmistettava, ettei työstä vastaavalta peritä päällekkäisiä maksuja ilmoituksen tarkastamisesta, lupakäsittelystä ja työn valvonnasta ilman selvää kustannusperustetta. Jos työ siirretään ilmoitusmenettelystä lupamenettelyyn kunnan harkinnan perusteella, maksujen tulee edelleen perustua tosiasiallisiin kustannuksiin ja olla suhteellisia.

66 § on verkonrakentajien kannalta erityisen ongelmallinen, koska säännöksestä poistettaisiin nykyisiä rajoitteita. Maksuaika tulee rajata vain siihen ajanjaksoon, kun alue on tosiasiallisesti rajattu pois yleisestä käytöstä. Käytännössä kunta on aloittanut laskuttamisen ennen käyttöönottoa ja päättänyt vasta tarkastuksen jälkeen, vaikka rajoitus on poistunut aiemmin ja on palautettu yleiseen käyttöön. Lisäksi FiCom katsoo, ettei työmaa-aluemaksua tule periä siltä ajalta, jolloin viivästys johtuu työstä vastaavasta riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä. Säännös ei ole riittävän tarkkarajainen.

Samoin tulee arvioida, onko perusteltua poistaa nykyinen rajaus, jonka mukaan maksua ei peritä useita kertoja samasta työmaasta. Maksutason tulee aina perustua tosiasiallisiin kustannuksiin, eikä maksulla saa kerätä kunnalle yleistä tuottoa.

70 §:n nojalla kunta hyväksyy maksujen määräämisen perusteet sisältävän taksan. FiCom katsoo, että taksan perusteista tulee säätää lailla riittävän täsmällisesti, kuten perustuslaissa edellytetään. Toimijoiden tulee voida ennakoida etukäteen, millä perusteilla maksu määräytyy, miten se suhteutuu työn laajuuteen ja millä tavoin maksuun voi hakea muutosta tai oikaisua. Myös maksujen laskentaperusteiden tulee olla valtakunnallisesti mahdollisimman yhdenmukaiset.

11 luku Pakkokeinot ja seuraamukset

Näkemyksenne luvusta 11

11 luku Pakkokeinot ja seuraamukset

FiCom korostaa, että pakkokeinojen ja seuraamusten tulee olla oikeasuhtaisia, tarkkarajaisia ja oikeusturvan kannalta ennakoitavia. Viestintäverkkojen rakentamisessa ja kunnossapidossa toimitaan usein tiukassa aikataulussa ja useiden rinnakkaisten lupien ja urakoiden varassa, minkä vuoksi liian ankarat tai väljästi kirjoitetut seuraamussäännökset lisäävät epävarmuutta ja investointiriskiä.

72 §:n mukainen huomautus voi olla tarkoituksenmukainen keino puuttua vähäisiin rikkomuksiin. Sen sijaan 73 §:n seuraamusmaksusääntelyä tulee täsmentää. Seuraamusmaksun tulee olla viimesijainen keino, jota käytetään vasta huomautuksen ja korjauskehotuksen jälkeen, ellei kyse ole olennaisesta rikkomuksesta, joka aiheuttaa merkittävää haittaa tai vaaraa. Erityisesti seuraamusmaksun mahdollisuus työn huomattavasta viivästymisestä vaatii tarkempia kriteereitä, jotta toimijat voivat ennakoida, milloin viivästystä pidetään seuraamuskelpoisena ja miten arvioinnissa huomioidaan olosuhteet, sovitut muutokset tai kunnasta johtuvat viiveet.

74 §:n uhkasakko- ja teettämisuhkasäännöksiä tulee soveltaa vain silloin, kun lievemmät keinot eivät riitä.

75 §:n työn keskeyttämisoikeus on kirjoitettu liian laajaksi. Keskeytys olisi mahdollinen aina, jos työtä tehdään lain tai määräysten vastaisesti. FiCom katsoo, että keskeytysoikeus tulee rajata tilanteisiin, joissa rikkomus on olennainen ja työn jatkuminen aiheuttaa merkittävää haittaa tai vaaraa. Työn välitön keskeyttäminen ei saa olla ensisijainen seuraamus vähäisissä tai helposti korjattavissa puutteissa.

76 §:n rikosoikeudellisen sakkosäännöksen, 73 §:n hallinnollisen seuraamusmaksun ja 74 §:n uhkasakon keskinäinen suhde on syytä pitää selkeänä, jotta päällekkäisiä seuraamuksia ei synny käytännössä. Myös oikeushenkilön ja luonnollisen henkilön vastuun kohdentumisen on oltava ennakoitavaa. Seuraamusmaksua ei tule määrätä, jos samaan tekoon perustuva rikossyyte on hylätty.

79 §:n seuraamusmaksun enimmäismäärä, joka elinkeinoharjoittajalla voisi olla enintään kaksi kertaa suoritettavan työn kokonaisarvo, tulee alentaa työn kokonaisarvoon. Jatkovalmistelussa tulee tarkemmin määritellä, mitä tarkoitetaan työn kokonaisarvolla ja mikä on sen laskentaperuste. Työllä voi olla useita verkkotoimijoita tai työtä tehdään samanaikaisesti eri paikoissa tai osuuksilla tai eri urakoitsijoiden toimesta tai eri aikoina. Lisäksi tulee säätää euromääräinen yläraja, vaikka työn arvo olisi suurempi. Viereisen kunnan alueella tapahtuneet teot tai laiminlyönnit eivät myöskään saa vaikuttaa maksun suuruuteen.

12 luku Erinäisiä säännöksiä

Näkemyksenne luvusta 12

-

13 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Näkemyksenne luvusta 13

-

Vaikutusten arviointi

A. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on arvioitu alustavasti yhdyskuntarakentamislain vaikutuksia. Vaikutusten arvioinnin parantamiseksi on tärkeää saada palautetta siitä, miltä osin arvioinnissa on täydennystarpeita.

Millaisena pidätte luonnoksessa esitettyä vaikutusten arviointia kokonaisuutena?

Jossain määrin puutteellisena

B. Onko jossain vaikutusten arvioinnin osassa erityistä täydentämisen tarvetta?

Kyllä, tarkenna, mitä osaa tai osia vaikutusten arvioinnista tulisi täydentää tai mitä aihetta koskeva puuttuva arviointi lisätä. [FiCom pitää vakavana puutteena sitä, että luonnoksessa ei viestintäverkkojen näkökulmasta arvioida riittävästi vaikutuksia investointeihin, palvelujen saatavuuteen, kuntien elinvoimaan, digitaaliseen siirtymään eikä huoltovarmuuteen. Jatkovalmistelussa on lisäksi tehtävä systemaattinen arvio siitä, miten ehdotettu sääntely suhteutuu viestintäverkkojen sijoittamista, verkkotietojen toimittamista ja verkkojen rakentamisen nopeuttamista koskevaan muuhun kansalliseen ja EU-sääntelyyn. Lisäksi jatkovalmistelussa tulee tarkemmin säädellä kunnan velvollisuudesta huolehtia saamiensa, hankkimiensa tai pyytämiensä verkkotietojen tietoturvasta, niiden käsittelystä ja säilyttämisestä. FiCom pitää esitystä tietoturvan näkökulmasta hyvin puutteellisena.]

C. Mihin itse näette yhdyskuntarakentamislain keskeisimpien vaikutusten kohdistuvan? Miten kuvailisitte keskeisimpiä vaikutuksia?

-

Muita näkemyksiä koko luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Vapaa sana.

Viestintäverkkojen ja niiden päällä toimivien palvelujen yhteiskunnallinen merkitys

FiCom kannattaa sääntelyn yhtenäistämistä ja kuntien sekä verkonrakentajien yhteistyön parantamista. Esityksen kokonaisvaikutus on kuitenkin viestintäverkkojen näkökulmasta ongelmallinen, koska se näyttää lisäävän lupakerroksia, kuntakohtaista harkintavaltaa, kustannusrasitusta ja seuraamusuhkaa tilanteessa, jossa sääntelyn pitäisi ensisijaisesti nopeuttaa, selkeyttää, sujuvoittaa ja ennakoitavasti tukea verkkojen rakentamista ja investointeja. Tämä on ristiriidassa hallitusohjelman tavoitteen kanssa keventää verkkoyhteyksien rakentamisen lupakäytäntöjä ja yhdenmukaistaa menettelyjä.

FiCom katsoo, että lain 1 §:n yleistä tavoitetta tulee täydentää nimenomaisella kirjauksella siitä, että lain tarkoituksena on myös edistää yhteiskunnan toimivuuden kannalta välttämättömien teknisten verkkojen, mukaan lukien viestintäverkkojen, rakentamista, ylläpitoa ja palvelujen saatavuutta. Nykyinen tavoitesäännös korostaa elinympäristöä, liikenneyhteyksiä, osallistumista ja laatua, mutta ei tunnista viestintäverkkojen erityistä roolia digitaalisessa yhteiskunnassa.

Viestintäverkot eivät ole vain yksi tekninen verkko muiden joukossa. Ne ovat alusta, jonka varassa toimivat kuntalaisten arjen viestintäpalvelut, yritysten liiketoiminta, etätyö, koulutus, sosiaali- ja terveyspalvelut, viranomaisasiointi, maksaminen, turvallisuusjärjestelmät sekä laajasti myös muut kriittiset palveluketjut.

Kuntalaisen näkökulmasta toimivat kiinteät ja langattomat yhteydet merkitsevät mahdollisuutta asua, työskennellä, opiskella, käyttää terveys- ja viranomaispalveluja sekä harjoittaa yritystoimintaa eri puolilla kuntaa yhdenvertaisesti. Viestintäverkkojen saatavuus vaikuttaa suoraan palvelujen saavutettavuuteen, asumisen houkuttelevuuteen, yritysten sijoittumiseen ja koko kunnan elinvoimaan. Sääntelyn tulisi nimenomaisesti tukea investointien nopeutumista eikä lisätä niiden esteitä.

Huoltovarmuuden ja turvallisuuden näkökulmasta viestintäverkot ovat kriittistä infrastruktuuria. Niiden rakentamista, korjaamista ja kehittämistä ei tule tarpeettomasti viivästyttää eikä jättää liian väljän kunnallisen harkinnan varaan. Päinvastoin kunnan päätöksenteon tulee omalta osaltaan edistää ja taata verkkoinfrastruktuurin toimivuus ja palvelujen saatavuus.

FiCom pitää tämän vuoksi ongelmallisena sitä, että esityksen vaikutusarvioinnissa kansalliseen turvallisuuteen ja varautumiseen ei arvioida olevan välittömiä tai välillisiä vaikutuksia. Viestintäverkkojen sijoittamista, käyttöä ja korjaamista koskevalla sääntelyllä on käytännössä suora yhteys yhteiskunnan toimintavarmuuteen ja digitaalisten palvelujen jatkuvuuteen.

Lopuksi

FiCom korostaa, että viestintäverkkojen rakentaminen ei ole kunnan yleisten alueiden käytölle ulkoinen häiriötekijä, vaan välttämätön osa nykyaikaisen kunnan infrastruktuuria. Sääntelyn lähtökohdaksi tulee ottaa se, että verkkojen rakentaminen on voitava toteuttaa tehokkaasti, ennakoitavasti ja yhdenvertaisesti kunnasta riippumatta.

Lakiluonnosta tulee jatkovalmistelussa muuttaa siten, että se aidosti sujuvoittaa viestintäverkkojen rakentamista eikä luo uusia epävarmuuksia, kustannuksia ja viiveitä. Vain näin voidaan turvata kuntalaisille laadukkaat viestintäpalvelut sekä edellytykset digitaaliselle kasvulle, turvallisuudelle ja huoltovarmuudelle. Lain tulee olla linjassa hallitusohjelman, sääntelyn sujuvoittamisen, norminpurkutavoitteiden ja verkkojen nopeaa käyttöönottoa tukevan sääntelyn kanssa.

Lahtinen Marko
FiCom ry